

ODBOROVÝ SVAZ STÁTNÍCH ORGÁNŮ A ORGANIZACÍ

Senovážné náměstí 23, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 222 241; Fax.: + 420 224 142 273
E-mail: statorg@cmkos.cz, <http://statorg.cmkos.cz>

V Praze dne 13. 5. 2014.

STANOVISKO

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů,

Základem tohoto Stanoviska jsou připomínky, náměty a názory zaměstnanců Úřadů práce, které shromáždil Podnikový výbor odborových organizací při Úřadu práce ČR.

Obecně k návrhu

Odborový svaz státních orgánů a organizací konstatuje, že obecně je varianta II. chápána jako nejspravedlivější a současně nejméně zatěžující pracovníky ÚP ČR na úseku nepojistných sociálních dávek (menší administrativní zátěž, vyloučení případů, kdy se jen těžko prokazuje skutečný příjem v okruhu společně posuzovaných osob (případy práce „načerno“, vyplácení části mzdy „bokem“ apod.).

Po výrazném zvýšení porodného v roce 2006 z částky 8.600,- na 17.500,-Kč a zvýšení rodičovského příspěvku od 1. 1. 2007 z částky 3.696,-Kč na 7.600,-Kč, nastala v České republice tzv. populační exploze, kdy se po těchto změnách v České republice výrazně zvýšila porodnost, po které tak všichni v souvislosti se stárnutím české populace volali. Tehdy většina rodin měla nárok též na přídatek na dítě (tehdy se přiznával do 4,0 násobku životního minima rodiny) a středně příjmová skupina osob dosáhla i na sociální příplatek (přiznával se do 2,0 násobku životního minima rodiny).

Po škrtech v oblasti dávek státní sociální podpory za předchozích pravicových vlád porodnost znovu opět výrazně poklesla – nyní naprostá většina rodin, kde rodiče vykonávají výdělečnou činnost, nárok na porodné a přídavky na děti nemá, což se určitě na poklesu porodnosti také zásadně projevilo.

Připomínky, náměty a názory z Úřadů práce:

- ve vyjádřeních funkcionářů ze ZO OS SOO působících při Úřadu práce ČR jednoznačně převažují názory, že je potřeba změnit podmínky pro vznik nároku na porodné (ať již se přiklání pro variantu I. nebo II.);
- pozitivně je vnímán návrh právní úpravy ve vymezení okruhu oprávněných osob (jasná definice oprávněných osob, která v současné době chybí);
- při variantě I. se navýšení koeficientu z 2,4 na 2,7 jeví jen jako „zvládnutí“ – **navrhováno je zvýšení na koeficient 3,0**; v takovém případě by na dávku dosáhli ti, kteří se se svým příjmem

pohybují pod dosahovanou celostátní průměrnou mzdou, zhruba na úrovni 23.000,- Kč (pozn.: jako cíl návrhu zákona je podpořit středně příjmové rodiny s malými dětmi, což i při tomto koeficientu by nebylo odpovídající – tzv. „střední vrstva“, která by měla být oporou naší ekonomiky, na tuto dávku v podstatě nedosáhne); při navýšení koeficientu pro testování příjmu na 3,0 by mohla být případně snížena i výše vyplácených dávek, např. na 10.000,- Kč na první dítě a 8.000,- Kč na druhé dítě;

- u části názorů se vyskytuje doporučení zvolit variantu II. (s případným snížením vyplácené částky); v tomto případě by u žadatelů o dávku nebyly příjmy testovány vůbec; v připomínkách byla vyjádřena i varianta, že by se příjmy netestovaly alespoň u 1. dítěte;
- v případě zvolení varianty s testováním příjmů je obecně upozorňováno na zvýšení administrativních nároků („hodně papírů a administrace“), dále je poukazováno na obtížnost a časovou náročnost získat od žadatelů kompletní a pravdivé informace o příjmech a o okruhu společně posuzovaných osob – problémy u osob bez (oficiálních) příjmů, osoby s minimální mzdou „na papíře“ a částí výplaty „cash“ bokem, účelově neúplné rodiny a podobné případy;
- vzhledem k tomu, že se jedná o jednorázovou dávku, kterou se oprávněné osobě přispívá na náklady v souvislosti s narozením dítěte, by v případě opuštění dítěte po porodu (nebo při odložení dítěte po porodu či při anonymních porodech), nemělo být porodné vypláceno (tyto náklady oprávněné osobě nevznikají); pokud se dítě ve lhůtě do 1 roku k oprávněné osobě vrátí, měla by být možnost porodné doplatit.

Další náměty:

V rezortu MPSV by se našla spousta možností pro ušetření státního rozpočtu, např. příspěvek či doplatek na bydlení, kterými si některé rodiny hradí celé nájemy, neboť rodiče pronajímají svým dětem za „nehorázné“ částky byty a celé domy – zákon to umožňuje. Nebo další případy, kdy velký objem státních peněz „proteče“ do soukromých rukou pronajímatelů (na řadu takovýchto případů bylo a stále je ze strany veřejnosti i zaměstnanců ÚP ČR poukazováno).

Vyplácené pěstounské dávky – v současnosti zakládají účast na zdravotním a sociálním pojištění, zúčtovávají se jako mzdy, počítají se do odpracovaných let, ale mnohdy se nezapočítávají jako příjmy do dávek SSP (i tady by se našla úspora). Pěstounské dávky se přiznávají všem prarodičům, protože dle OSPOD se jedná „o případ hodný zřetele“.

Ing. Jan Rovenský, v. r.
předseda odborového svazu